

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti súdneho exekútora JUDr. R. K., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vedené pod sp. zn. Rvp 13468/2012 až Rvp 13474/2012 vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Žilina sp. zn. 18 Er 3845/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13468/2012), sp. zn. 12 Er 1525/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13469/2012), sp. zn. 24 Er 3493/2011 z 19. júla 2012 (Rvp 13470/2012), sp. zn. 33 Er 2744/2012 z 28. augusta 2012 (Rvp 13471/2012), sp. zn. 12 Er 810/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13472/2012), sp. zn. 18 Er 4120/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13473/2012) a sp. zn. 18 Er 4699/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13474/2012) a takto

rozhodol:

1. Sťažnosti súdneho exekútora JUDr. R. K. vedené pod sp. zn. Rvp 13468/2012 až sp. zn. Rvp 13474/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13468/2012.

2. Sťažnosti súdneho exekútora JUDr. R. K. o d m i e t a ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 29. októbra 2012 doručených 7 sťažností súdneho exekútora JUDr. R. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 dohovoru postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 18 Er 3845/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13468/2012), sp. zn. 12 Er 1525/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13469/2012), sp. zn. 24 Er 3493/2011 z 19. júla 2012 (Rvp 13470/2012), sp. zn. 33 Er 2744/2012 z 28. augusta 2012 (Rvp 13471/2012), sp. zn. 12 Er 810/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13472/2012), sp. zn. 18 Er 4120/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13473/2012) a sp. zn. 18 Er 4699/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13474/2012).

Z obsahu sťažností vyplýva, že v označených exekučných konaniach si spoločnosť P., s. r. o., ako oprávnená z týchto exekúcií vybrala sťažovateľa, aby ako súdny exekútor vykonal exekúcie v jej prospech. Napádanými rozhodnutiami mal podľa tvrdení sťažovateľa okresný súd ex offo rozhodnúť o jeho vylúčení z vykonávania označených exekučných

konaní z dôvodu jeho možnej zaujatosti, pretože sťažovateľ bol v minulosti zamestnancom spoločnosti P., s. r. o., ako oprávnenej z exekúcií, pričom okresný súd tak rozhodol argumentačne sa odvolávajú na rozhodnutie ústavného súdu č. k. III. ÚS 322/2010-37 z 13. apríla 2011.

Sťažnosťami podanými ústavnému súdu sťažovateľ vo všetkých 7 prípadoch namieta porušenie predovšetkým svojho základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že v prvom rade okresný súd rozhodol o jeho vylúčení ako povereného súdneho exekútora bez akéhokoľvek návrhu účastníkov konania, ale tak učinil ex offo, na čo podľa sťažovateľa okresný súd nemal oprávnenie. Sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že okresný súd svoje napádané rozhodnutia založil výlučne na rozhodnutí ústavného súdu, ktoré sa týkalo inej exekučnej veci (odlišnej od napádaných exekučných konaní, pozn.), a tiež toto rozhodnutie ústavného súdu bolo vydané bez tohto, aby sa sťažovateľ mohol v konaní pred ústavným súdom k nemu vyjadriť, a napokon ani okresný súd neumožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k nemu pred vydaním napádaných exekučných rozhodnutí. Podľa sťažovateľa sú tak napádané exekučné rozhodnutia okresného súdu neodôvodnené a arbitrárne. V nadväznosti na uvedené tak mali byť podľa sťažovateľa porušené aj jeho „majetkové“ práva, resp. práva na ochranu vlastníctva, pretože uvedeným postupom okresného súdu bolo sťažovateľovi podľa jeho tvrdení odopreté legitímne očakávanie na odmenu za vykonanie predmetných exekučných konaní. Napokon, podľa sťažovateľa okresný súd v dôsledku uvedeného postupu „... *zaobchádzal odlišne s fyzickou osobou – povinným na strane jednej s sťažovateľom na strane druhej*“.

Vzhľadom na uvedené tvrdenia sa sťažovateľ v sťažnostiach podaných ústavnému súdu domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažností na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v každom z ním napádaných exekučných konaní bolo porušené jeho základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tiež jeho základné právo a právo na ochranu vlastníctva zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, a napokon, že došlo aj k porušeniu všeobecného zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 12 ods. 2 ústavy a v čl. 14

dohovoru. V dôsledku uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd zrušil ním označené rozhodnutia okresného súdu o jeho vylúčení ako súdneho exekútora z vykonávania označených exekučných konaní, aby okresnému súdu zakázal pokračovať v diskriminácii sťažovateľa a aby sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v každom jednotlivom prípade po 1 000 €, a tiež, aby mu priznal úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Aj keď zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, tak odvolávajúc sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde možno aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane citované ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13468/2012 až sp. zn. Rvp 13474/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľa a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného spoločného konania, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupom a exekučnými rozhodnutiami okresného súdu sp. zn. 18 Er 3845/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13468/2012), sp. zn. 12 Er 1525/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13469/2012), sp. zn. 24 Er 3493/2011 z 19. júla 2012 (Rvp 13470/2012), sp. zn. 33 Er 2744/2012 z 28. augusta 2012 (Rvp 13471/2012), sp. zn. 12 Er 810/2011 z 3. augusta 2012 (Rvp 13472/2012), sp. zn. 18 Er 4120/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13473/2012) a sp. zn. 18 Er 4699/09 zo 17. augusta 2012 (Rvp 13474/2012), k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že okresný súd rozhodol o vylúčení sťažovateľa ako povereného súdneho exekútora ex offio a bez vykonania akéhokoľvek dokazovania a tiež bez toho, aby okresný súd umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k jeho vylúčeniu, pričom podľa sťažovateľa okresný súd rozhodol iba odvolaním sa, resp. „... *uspokojujúc sa len s polemickým názorom ústavného súdu, ktorý*

bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37...“, takže v konečnom dôsledku okresný súd podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutia založil na nesprávnom skutkovom zistení, pričom vec aj nesprávne právne posúdil, resp. túto neposúdil podľa relevantnej právnej normy, keď ho z vykonávania exekúcií vylúčil.

Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené predpoklady meritórneho prerokovania sťažností sťažovateľa (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a dospel k záveru, že ich podala osoba zjavne neoprávnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietať porušenie svojich základných práv, a v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (napr. II. ÚS 3/05, II. ÚS 90/2012).

Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva Exekučný poriadok, ktorý v § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, vykonávanie ktorej je výkonom verejnej moci, postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto, ak súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný rešpektovať a dbať na základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný, iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že poverený súdny exekútor je účastníkom konania len vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozhodnutiu, ktorým exekučný súd vylúčil exekútora z vykonávania exekúcie z dôvodu zaujatosti navrhovaného súdneho exekútora proti oprávnenej, teda vzhľadom na okolnosť vylučujúcu navrhovaného exekútora z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku. V takomto prípade je súdny exekútor objektom rozhodovania a sám ako súčasť súdnej moci nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného).

Pri predbežnom prerokovaní sťažností ústavný súd nepochybne zistil, že sťažovateľ nemal v namietaných konaniach pred okresným súdom, výsledkom ktorých sú namietané rozhodnutia, postavenie účastníka konania, a teda nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 113/02, I. ÚS 343/09, II. ÚS 245/2011).

Keďže porušenie označených práv v namietaných konaniach pred ústavným súdom namietala osoba odlišná od účastníka týchto súdnych konaní, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou uznesenia okresného súdu len v časti týkajúcej sa jeho vylúčenia z exekúcie. V časti týkajúcej sa uloženia povinnosti zaplataenia súdneho poplatku ústavné sťažnosti nepodal. Aj v opačnom prípade by však pripadalo do úvahy ich odmietnutie pre neprípustnosť z dôvodu zákonom danej možnosti podania účinného opravného prostriedku – odvolania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že sťažnosti boli odmietnuté ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí okresného súdu, o priznaní finančného zadosťučinenia, ako aj o priznaní trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažností, ktorými sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013